

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta " " " 13.—
za četrť leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrť leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
v spravi prejemov mesečno K 1.50

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna polttrata (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna polttrata (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
prejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 4.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 6 strani.

Deželni zbor kranjski.

Ljubljana, 17. januarja 1912.

Sejo otvori glavarjev namestnik baron Liechtenberg s primernimi besedami.

Nato naznani deželni predsednik ekselencia baron Schwarz, da je Nj. Veličanstvo imenovalo za deželnega glavarja dr. Susteršiča. (Živahni »Živio« klici v zbornici in na galeriji.)

NASTOP NOVEGA DEŽELNEGA GLAVARJA.

Dr. Ivan Susteršič zavzame svoje mesto in izvaja sledeče:

Zavzemam mesto, katero mi je poverilo Njega Veličanstvo in pozdravljam visoko zbornico.

V prvi vrsti imam dolžnost, da zahvalim Njegovo Veličanstvo, ki mi je blagovolilo poveriti to častno in odlično mesto. Naprošam deželnega predsednika, da izvoli mojo zahvalo sporočiti Najvišjemu prestolu z izrazom moje neomejene udanosti in zvestobe do Njegovega Veličanstva in Najvišje cesarske hiše.

Zahvaljujem deželnega predsednika na njegovem zelo prijaznem pozdravu in mu v imenu deželnega zbora čestitam, da ga je Njegovo Veličanstvo odlikovalo s tajnim svetništvom. (Odobrovanje.) Bodi mu ta odlika v zadovoljenje za njegovo neumorno delovanje v blagor kranjske dežele in njenega ljudstva. (Veliko odobrovanje.) Prosim ga, da deželni zbor i nadalje podpira.

Moja naloga je, da vodim razprave deželne zbornice, varujem njeno čast in ugled ter pravice deželne zbornice in varujem avtonomijo dežele. To nalogo bom izvrševal z vso energijo. Pri tem sem navezan na podporo cele zbornice in sem prepričan, da mi je ne bo odrekla.

Potem nadaljuje glavar nemško in prosi desnico, naj ga podpira, ker smo vsi kljub političnim nasprotstvom v patriotičnem sodelovanju niti za blagor naše ljubljene dežele. (Odobrovanje.)

Meritornega programa ne bom razvijal, to je že prejšnji gospod glavar storil. Izpremenila se je le ena oseba, na stvari pa nič. Na to mesto sem stopil kot svobodni mož, neodvisen na vse strani, odvisen le od svojega lastnega prepričanja. (Veliko odobrovanje pri večini.)

Povabim zbornico, da skupno gremo na plodonosno delo! (Veliko odobrovanje in ploskanje.)

Deželni predsednik baron Schwarz se zahvali.

Nato se preberejo različni dopisi, peticije, predlogi in podobno.

Nato se izvoli en reditelj iz kurije kmečkih občin. Izvoli se poslanec Vehovec.

Nato pridejo na vrsto različna poročila deželnega odbora, ki jih deželni glavar odkazuje vsakega svojemu odseku.

RAZLIČNI PREDLOGI.

Poslanec Jaklič vložil:

Prošnjo vpokojenih učiteljev za draginsko doklado, eventualno podporo. Prosilci v prošnji objavijo pisavo glasila liberalnih učiteljev.

Poslanec Dular vložil:

Peticijo, da se loči podobčina Gor. Polje od Toplice.

Poslanec Lavrenčič vložil:

Prošnjo občine Mengeš za sprejem sedanje občinske poti, ki se odcepi v trgu Mengeš od deželne ceste Kamnik — Trzin, med okrajne ceste; nadalje:

Prošnjo cestnega odbora kamniškega za sprejem občinske poti čez Mekinje v Godič med okrajne ceste.

Poslanec Jarc vložil:

Peticijo za prispevek deželnega zbora za zgradbo vajeniškega doma v Ljubljani.

Poslanci Jaklič, Bartol, dr. Pegan in tovariši so vložili samostalni predlog za razdružitev gregorske občine v občino gregorsko, ki bi bila omejena skoraj popolnoma na gregorsko faro, in občino Dvorskavas, ki bi obsegala skoraj vse vasi velikaške fare sedanje gregorske občine.

IZVOLITEV ODSEKOV.

Petijski odsek: Pirc, Ravnikar, Demšar, Dimnik, Košak, baron Rechbach.

Odsek za letno poročilo: Ravnikar, Rechbach, Supančič, Kobi, Dimnik, Žitnik.

Finančni odsek: Žitnik, Triller, Lenarčič, Barbo, Margheri, Kobi, Krek, Lampe, Pogačnik.

Upravni odsek: Višnikar, Novak, Liechtenberg, Galle, Povše, Hladnik, Lampe, Jaklič, Košak.

Ustavni in občinski odsek: Višnikar, Gangl, Egger, grof Barbo, Demšar, Pegan, Jarc, Jaklič, Zabret, Ravnikar.

Šolski odsek: Reisner, Gangl, grof Margheri, Egger, Hladnik, Lavrenčič, Perharc, Pegan, Ravnikar, Jarc.

Obrtni odsek: Turk, baron Born, Zajec, Bartol, Vehovec, Žitnik.

Verifikacijski odsek: Vilfan, Egger, Zabret, dr. Zajec, Jarc, Pegan.

Imunitetni odsek: dr. Vilfan, Born, Vehovec, Matjašič, Pegan, Kobi.

Personalni odsek: Reisner, baron Liechtenberg, Jaklič, Piber, Dimnik, dr. Zajec.

Kmetijski odsek: Lenarčič, Ribnikar, grof Barbo, baron Apfaltein, Povše, Dimnik, Demšar, Zabret, Lavrenčič.

POROČILA DEŽELNEGA ODBORA.

Nadomestna volitev v trebanjskem okraju.

Deželni odbor poroča deželnemu zboru: O volitvi deželnega poslanca v kmečkih občinah volilnega okraja Trebnje — Višnjagora — Zužemberk — Mokronog — Litija — Radeče (kjer je bil pri nadomestni volitvi mesto odstopivšega poslanca Mandlja izvoljen poslanec Vehovec) in predlaga, naj deželni zbor sklene, da se izvolitev Ivana Vehovca potrdi.

Različni računski sklepi.

Deželni odbor poroča nadalje o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za leto 1910. ter razkaz imovine, odnosno dolga tega zaklada z nastopnimi opazkami: Cista potreščina 4% deželnega posojila iz leta 1888. je znašala leta 1910. 405.316 K 87 v in je proti proračunu v znesku 404.720 K večja za 596 K 87 v. Pokritje se je prejele iz deželnega zaklada. Na račun glavnice se je poplačal leta 1910. znesek 191.800 K in stanje neizrebranih zadolžnic je znašalo konec leta 1910. 5.116.800 K. Deželni odbor nasvetuje: Visoki deželni zbor izvoli to predlogo izročiti finančnemu odseku v pretres in v poročanje.

O računskem sklepu pri silne delavnice za leto 1910. sledeče: Deželni odbor predlaga v ustavno odobritev računski sklep deželne prisilne delavnice za leto 1910. ter razkaz imovine tega zaklada z nastopnimi opazkami: Od skupnih rednih stroškov v znesku 223.138 K 30 h spada na delovrško znesek 40.191 K 76 h in na oskrb-

nine prisiljenk in prisiljenec v tujih zavodih znesek 6782 K 13 h.

Gornji stroški se po odbitku teh dveh zneskov, to je skupaj 46.973 K 89 vinarjev znižajo na 176.164 K 41 h, odnosno po odbitku:

1. obresti obveznic v znesku 340 K 70 h;

2. raznih dohodkov v znesku 11 tisoč 126 K 3 h, skupaj 11.496 K 73 h na 164.667 K 68 h. Ker je bilo leta 1910. 94.433 režijskih dni, znaša povprečni dnevni strošek za enega moža okroglo 1 K 74 h.

O računskem sklepu gledališkega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep gledališkega zaklada za leto 1910 z naslednjimi opombami: Gledališki sklad je imel v letu 1910. rednih stroškov 24.821 K 12 h, rednih lastnih dohodkov pa 18.049 K 76 h, torej primanjkljaja 6771 K 36 h. Proti proračunjenemu primanjkljaju v znesku 23.424 K je uspeh ugodnejši za 16.652 K 64 h. Navedeni primanjkljaj se je pokrtil iz deželnega zaklada. V pokritje izrednih neproračunjenih stroškov je gledališki sklad prejel leta 1910. od deželnega zaklada še daljni znesek 100.697 K 68 h. Od izrednih stroškov pade večji del (96.998 K 6 h) na poplačilo dolga pri Mestni hranilnici ljubljanski, ki je s tem popolnoma poravnana. Deželni odbor predlaga: Visoki deželni zbor izvoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu gar. zaklada dolajskih železnic za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep garancijskega zaklada Dolajskih železnic za leto 1910. in razkaz imovine tega zaklada koncem leta 1910 z nasvetom: Visoki deželni zbor izvoli to predlogo izročiti finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu ustanovnih zakladov za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računske sklepe ustanovnih zakladov za l. 1910. z nasvetom: Visoki deželni zbor izvoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu deželnokulturnega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep deželnokulturnega zaklada za leto 1910. z nasvetom: Visoki deželni zbor izvoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v pretres in v poročanje.

O računskem sklepu pokojn. zakl. okrožnih zdravnikov za leto 1910. sledeče:

bi bil kapitan opozorjen na nevarnost. Poleg tega bi tudi mogel opazovati, kakšen višek bi to naredilo na obraza zarotnikov.

Naenkrat je pogovor nekoliko zastal. Bilo je videti, kakor da bi bili običajni zanimivi predmeti že izčrpani. Prilika je bila ugodna.

»Ali smem vpasati kapitan,« sem rekel, se sklonil naprej in govorih zelo razločno, »kaj mislite vi o zarotih Fenijcev in drugih anarhistov?«

»To so posamezni prenapeteži,« je rekel kapitan, »sobotni so seveda tudi in zločisti.«

»To so tolpe brezimnih lopovov,« je rekel nek ošaben star gospod poleg njega.

»Kapitan!« je rekla debela gospa ob moji strani, »ali vi v resnici mislite, da bi bili zmogni razstreliti kako ladjo v z ak?«

»Niti najmanj ne dvomim, da bi to storili, ako bi mogli. Zelo sem za gotov, da moje nikdar ne bodo.«

»Ali smem vprašati, kakšne varnostne odredbe so proti njim ukrenjene?« je vprašal nek postaren gospod koncem mize.

»Vse blago, ki se ga pošlje na ladjo, se natučno preišče,« je dejal kapitan Dowle.

LISTEK.

Skrivnosni zaboječ.

Spisal A. Conan Doyle.

(Dalje.)

»Oh, Dick, Dick!« sem vzdihnil, »kako moreš biti tako slep! Ali ne vidiš, kako je vsaka beseda potrjevala moje prejšnje sumnje?«

»Neumnost!« je rekel Dick; »ti samega sebe razburjaš. No, kaj vraga vendar razumeš pod celo to nesmislijo o neki skrivnosni sili ali stvari, ki bo svetu sporočila, kje da se nahajamo?«

»Tako ti povem, kaj je mislil Dick,« sem rekel, se sklonil naprej ter prijel svojega prijatelja za roko. »Mislil je na nenaden ogenj in sij, ki ga bo daleč na odprtem morju ob ame iškem obrežju zagledal kak samotni ribič. To je, kar je mislil.«

»Nisem si mislil, da si tak bedak, Hammond,« je rekel Dick Merion ostro. »Ako boš hotel pametno razlagati pomen brbljanja vsakega pijanca, prideš vedno do kakšnega čudnega zaključka. Ravnanja se po njunem vzgledu in pojdiva na krov. Ti potrebuješ svežega

zraka, kakor mislim. Pomorsko potovanje ti bo neznansko dobro delo.«

»Ako s ečno učinkam konec te vožnje,« sem vzdihnil, »obljubljam, da se ne podam nikdar več na morje. Mizo pogrinjajo ravnokar; radi tega pač ni vredno hoditi na krov. Jaz kar tukaj počakam kosila.«

»Nadejam se, da te najdem ob kosilu pri boljši volji,« je dejal Dick in odšel.

Skoro mi ni treba praviti, da se moj tek vzpričo dogodkov, ki so se dogodili tekom dneva, ni zboljšal. Vendar sem se mehanično vsedel k mizi ter poslušal pogovore, s kate imi so se potniki kratkočasili. Bilo je vsega skupaj blizo sto potnikov prvega razreda, in ko je začelo krožiti vino, so se njihovi glasovi združili z žvenketom posode v pravcati Babel. Sedel sem med čvrsto a precej nervozno staro gospo in resnim mladim duhovnikom; ker nikdo od sosedov ni začel pogovora sem se tudi jaz sključil v svojem sedežu ter prebil svoj čas z opazovanjem svojih sopočnikov. Opazil sem Dicka na d ugem koncu mize; del svoje pozornosti je posvečeval kuretni na krožniku, drugi del pa samozavestni mladi dami, ki je bila njegova sosedka. Kapitan Dowle je sedel na ča tmem mestu na mojem levi, ladja zdravnik pa na drugi strani. Zelo

sem bil vesel, ko sem opazil, da je sedel Flannigan ravno meni nasproti. Dokler sem ga imel pred svojimi očmi, sem vedel, da smo vsaj za ta čas varni. Moji pozornosti ni ušlo, da je zelo veliko vina pil in veliko govoril. Njegov prijatelj Muller je sedel nekoliko sedežev nižje doli. Jedel je malo in bil sploh videti zelo nemi en.

»Cenjene dame,« je dejal naš veseli kapitan, »nadejam se, da se bode počutili na krovu naše ladje kakor doma. Kar se tiče gospodov, nimam nobenega strahu. Steklenico šampanjca, steward. Ta čaša velja ugodnemu vetru in hitri vožnji! Nadejam se, da bodo naši prijatelji v Ameriki čuli o našem v nem prihodu tekem osem ali k večjemu devet dni.«

Ozri sem se na svojo dvojico. Akoravno je bil pogled med Flanniganom in njegovim zaveznikom, švignil kakor blisk, sem ga vendar vjel. Zloben nasmehljaj se je prikazal na tenkih ustnicah Flanniganovih.

Pogovor se je pletel dalje. Politika, mo je, zabava, vera o vsem se je govorilo. Jaz sem molče in pozorno poslušal. Prišlo mi je na misel, da bi nikomur ne škodovalo, ako bi napeljal sme pogovora na mojo stvar, ki mi je vedno rojila po glavi. Pretresavati bi se dala čisto odkrito in doseglo bi se naj to, da

Deželni odbor predlaga računski sklep pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov z razkazom imovine za leto 1910. nasvetujoč: Visoki deželni zbor izvoli predlogo izročiti finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu muz. zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep muzejskega zaklada za leto 1910. z nasvetom: Visoki deželni zbor izvoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu normalnošolskega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep normalnošolskega zaklada za leto 1910. v ustavno odobritev z nasvetom: Visoki deželni zbor blagovoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v pretres in poročanje.

O računskem sklepu bolničnega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep bolničnega, blazničnega, poročničnega in najdenškega zaklada za leto 1910. in razkaze imovin teh zakladov koncem leta 1910. z nasvetom, da izvoli visoki deželni zbor to predlogo izročiti finančnemu odseku v pretres in poročanje. V splošnem bi bilo pripomniti, da izkazujejo vsi zakladi znatno manjši primanjkljaj nego je bil proračunjen. To ima svoj razlog v okolnosti, da je bilo na eni strani pokritje proti proračunu večje, na drugi strani pa potreba manjša, in to bodisi faktično ali pa vsled neporabe dovoljenih kreditov. Pri bolničnem in poročničnem zakladu je bilo pokritje večje največ vsled zvišanja taks od 1 K 90 h na 2 K 40 h. Pri blazničnem zakladu je omejitveni dohodek v znesku 17.000 K, ki ga je prejel zaklad kot I. obrok kupnine za prodani les iz gozda v Podmolniku v znesku 34.000 K. Ta dohodek pri proračunu ni bil vpoštevan. Izven proračuna dovoljeni kredit v znesku 150.000 K za nove zgradbe in adaptacije v bolnici in blaznici ni prišel do porabe, ker se leta 1910. z delom še ni moglo pričeti. Glede posameznih zakladov se omenja nastopno:

I. Bolnični zaklad: Skupni redni stroški so znašali 431.564 K 27 h, skupni redni dohodki pa 217.090 K 8 h, bilo je torej primanjkljaja 214.474 K 19 h, ki je proti proračunjenemu primanjkljaju z 266.024 K manjši za 51.549 K 81 vin.

II. Blaznični zaklad: Skupni redni stroški so znašali 237.259 K 31 h, skupni redni dohodki pa 73.275 K 32 h, bilo je torej primanjkljaja 163.983 K 99 h, proti proračunjenemu s 201.384 K, torej manj za 37.400 K 1 h.

III. Poročnični zaklad: Skupni redni stroški so znašali 32.287 K 44 h, skupni redni dohodki pa 7022 K 61 vin, primanjkljaj v znesku 25.264 K 83 vin. je bil torej v primeru s proračunom s 28.018 K manjši za 2753 K 17 h.

IV. Najdenški zaklad: Skupni redni stroški so znašali 11.668 K 84 vin, skupni redni dohodki pa 612 K 56 vin, primanjkljaja je bilo torej 11.056 K 28 vin. v primeru s proračunom 14.521 kron, tedaj manj za 3464 K 72 vin.

O računskem sklepu grškega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep grškega zaklada za leto 1910., in sicer posebej za šolo in posebej za gospodarstvo, ter nasvetuje: Visoki deželni zbor izvoli to predlogo izročiti finančnemu odseku v pretres in v poročanje.

O ureditvi in zvišanju plač dežel. cestarjem ter njihove starostne preskrbe sledeče:

Za vse, skupaj 622 km dolge dež. ceste je nameščenih 105 cestarjev, izmed katerih ima vsak povprečno okroglo 6 km ceste oskrbovati. Glede plače teh cestarjev ni nikake določbe (norme). Ista je popolnoma slučajna ter se menjava ne vpošteva kakorkoli dolgotrajne službene dobe med 30 in 50 K na mesec. Jasno je, da cestarji pri današnji dragoti in današnjih drugih delavskih plačah s temi prejemki ne morejo izhajati in da so prisiljeni poiskati si proti določbam veljavnih službenih predpisov in ne na korist službe postranskih opravil in drugačnih zaslužkov. Da se odpravi ta nedostatek, je nujno potrebno, da se prejemki deželnih cestarjev uredijo in primerno zvišajo in to tem bolj, ker je drugače do malega izključeno dobre cestarje v službi pridržati ali pri novih namestitvah porabne in zanesljive ljudi dobiti. Spričo tega predlaga deželni odbor:

Vsi deželni cestarji se z ozirom na plačo razvrstijo v tri službenočasovne kategorije. Plače se določijo tako-le: I. kategorija mesečnih 50 K, II. kategorija mesečnih 55 K, III. kategorija mesečnih 60 K. V vsako kategorijo je uvrstiti eno tretjino cestarjev vpošteva pri tem dolgotrajne službene dobe, njihovo sposobnost (porabnost) in vedenje. Novi prejemki deželnih cestarjev stopijo s 1. januarjem 1911 v veljavo. — Deželni cestarji, ki postanejo vsled visoke starosti ali vsled bolezni za službo nesposobni, nimajo po dosežanih določbah nikake pravice do kakršnekoli preskrbe. Vdovam v službi ali v pokoju umrlih deželnih cestarjev se je priznala polovica preskrbnine. Osiretelim otrokom dež. cestarjev naj bi se ne glede na njih število do dovršenega 18. leta dovolila miloščina, ki bi jo določil deželni odbor do najvišje mere polovične preskrbnine vdov. Deželni odbor je mnenja, da bo možno s predstojecimi zneski delane zmožne cestarje in njihove vdove in sirote obvarovati najhujših skrbí za obžoj in priporoču visokemu dež. zboru odobritev gorenjega za bodočnost veljavnega oskrbninskega načrta. Glede na izvajanja izvoli visoki deželni zbor v predstojecem poročilu stavljen predloge skleniti in dež. odboru naročiti, da sklep izvrši.

O rač. sklepu melioračnega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep melioračnega zaklada za leto 1910. z nasvetom: Visoki deželni zbor skleni: Računski sklep melioračnega zaklada za l. 1910. se odobri. V formalnem oziru se predlaga: Visoki deželni zbor izvoli to predlogo izročiti finančnemu odseku v presojo in v poročanje.

O računskem sklepu deželnega zaklada za leto 1910. sledeče:

Deželni odbor predlaga računski sklep deželnega zaklada za leto 1910. z nasvetom: Visoki deželni zbor skleni: Računski sklep deželnega zaklada za l. 1910. se odobri. V formalnem oziru se predlaga: Visoki deželni zbor izvoli izročiti to predlogo finančnemu odseku v presojo in poročanje.

LOVSKI ZAKON.

Deželni odbor poroča deželnemu zboru, da je izvršuje sklep deželnega zbora z dne 18. februarja 1911 izpremenil vže sklenjeni lovski zakon in

VODOPRAVNI ZAKON.

Deželni odbor poroča, da je vlada predložila deželnemu zboru načrt vodopravnega zakona, da se deželni zastop o njem posvetuje in sklepa.

ZAKON O PRAVNIH SREDSTVIH.

O načrtu zakona o pravnih sredstvih proti odločbam in odredbam občinskih in drugih avtonomnih oblasti sledeče:

Obstoječe postavne določbe o pravnih sredstvih proti odločbam in odredbam avtonomnih oblastev so pomanjkljive in pokazala se je potreba, ta predmet s posebnim zakonom temeljiteje in določnejše urediti. Iz tega nagiba je deželni odbor izdelal priloženi zakonski načrt, ki se v bistvu naslanja na državni zakon o pravnih sredstvih z dne 12. maja 1896, drž. zak. št. 101. in ga predlaga visokemu deželnemu zboru s predlogom: Visoki deželni zbor blagovoli ta zakonski načrt ustavno odobriti.

DEŽELNI PRORAČUN ZA L. 1912.

O deželnem proračunu za l. 1912. poroča deželni zbor sledeče:

Deželni odbor predlaga v ustavno obravnavanje deželni proračun za leto 1912. z nastopnimi opombami: Skupna deželna potreba znaša 6.521.326 kron, skupno pokritje pa 2.594.512 K. Primanjkljaj je torej 3.926.814 K, ki ga bo pokriti z deželnimi dokladi na državno užitnino in s samostojno deželno naklado na pivo, odnosno še z drugimi davčninami, ako se sklenejo. Proti proračunjenemu primanjkljaju leta 1911. v znesku 3.630.691 K je primanjkljaj l. 1912. večji za 296.123 K. — Ker ostanejo doklade vsled sklepa deželnega zbora iste, je račun o pokritju navedenega primanjkljaja sledeči: Primanjkljaj 3.926.814 K, 40% deželne doklade na neposredne državne davke 1.500.000 K, 40% deželna doklada na državno užitnino 480.000 K. Skupaj 2.430.000 K. Končni primanjkljaj znaša 1.496.814 K. Proti proračunjenemu končnemu primanjkljaju l. 1911. v znesku 1.299.891 K, je končni primanjkljaj leta 1912. večji za 196.923 K.

O ZADEVI NAČRTA ZAKONA O UPRAVI SKUPNIH ZEMLJIŠČ.

Deželni odbor poroča deželnemu zboru, da je na podlagi sklepa deželnega zbora dne 28. oktobra 1910 proučeval, ali bi mogel sestaviti načrt zakona o upravi skupnih zemljišč, a je prišel do zaključka, da je to za enkrat opustiti, ker je uprava skupnih zemljišč v splošno že z zakonom iz leta 1887. že urejena in še iz drugih razlogov.

O VOLITVI REISNERJA IN RIBNIKARJA.

Deželni odbor poroča o tem v glavnih potezah sledeče:

Dne 16. maja 1911 se je v Ljubljani vršila dopolnilna volitev enega poslanca v deželni zbor iz volilne skupine mest in trgov za volilni okraj mesto Ljubljano.

Z dopisom z dne 19. maja 1911, št. 2432/pr., je poslalo c. kr. deželno predsedstvo volilne spise deželnemu odboru. Iz njih je posneti, da je izvoljen za deželnega poslanca gospod Jožef Reisner, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Proti tej izvolitvi so vložili gg. Franc Krhne in tovariši protest z dne 20. maja 1911, v katerem navajajo, da se med volilne upravičence kljub reklamacijam ni vpisalo okroglo 420 občinskih volilcev I. in II. razreda, ki imajo svoje bivališče izven Ljubljane.

Enako se je vršila dopolnilna volitev drugega poslanca iz skupine mest in trgov v volilnem okraju mesta Ljubljane dne 31. oktobra 1911. O tej volitvi je c. kr. deželno predsedstvo deželnemu odboru poročalo z dopisom z dne 3. novembra 1911, št. 4146/pr. Iz priloženih spisov je povzeti, da je bil izvoljen za deželnega poslanca g. Adolf Ribnikar, živinozdravnik in mestni tržni nadzornik v Ljubljani.

Tudi pri tej volitvi so se vložile zoper volilni imenik reklamacije, kakor proti volilnim imenikom, sestavljenim za volitev dne 17. maja 1911. Teh reklamacij je bilo okroglo 400 in so bile podane iz istega razloga kakor pri prvonavedeni volitvi. Deželna vlada je proteste in reklamacije, opirajoč se na svoje znano pravno mnenje, da v okolici stanujoči mestni davkoplačevalci nimajo v mestu volilne pravice, zavrnila. Temu mnenju pa deželni odbor ne more pritrditi in smatra utemeljevanje odločbe c. kr. deželnega predsedstva za pravno pomotno iz sledečih razlogov: Deželna vlada se drži strogo suhega in mrvega besedila § 7. občinskega reda za stolno mesto Ljubljano in hoče s tem besedilom rešiti tako važno vprašanje. Deželni odbor pri tej priliki pripominja, da tudi politične oblasti niso bile glede razlage tega § 7. vedno istega mnenja, nego da so včasih tudi v okolici stanujoče mestne davkoplačevalce sprejemale med volilne upravičence za deželni zbor. Navedeni § 7. občinskega reda je prišel v reformirani mestni volilni spise deželnemu odboru. Iz ni statut neizpremenjen, dasiravno bi bil moral z ozirom na namen postavodajalca, dalje z ozirom na živo vsebino bistveno reformiranega statuta — kakor občinskega reda tako tudi volilnega reda — dobiti drugo besedilo. Deželni odbor stoji na stališču, da je treba pri presoji tega vprašanja bolj gledati na efekt, ki ga je namestval postavodajalec doseči, in na dejansko vsebino postavbe kakor pa na besedilo. Iz vseh razprav, pa tudi iz besedila reformiranih paragrafov je razvideti, da je hotel postavodajalec dati občanstvo in tudi sicer enake pravice vsakomur, ki v mestni občini ljubljanski občinskimi dokladi podvrženi davek plačuje. § 11., ki je reformiran, pravi, da imajo občani aktivno volilno pravico za občinski zastop po določilih volilnega reda. In kaj pravi občinski volilni red? § 15. daje volilno pravico vsaki osebi moškega in ženskega spola, kateri je najmanj eno leto predpisan v občini občinskimi dokladi podvrženi davek. Nobenega razločka glede volilne

»Mislite si pa, ako bi kak potnik prinesel seboj razstrelivo.« sem pripomnil jaz.

»Oni so preveč strahopetni, da bi na ta način stavili svoje življenje v nevarnost.«

Tekom tega pogovora ni pokazal Flannigan niti najmanjšega zanimanja za predmet. Sedaj pa je dvignil svojo glavo in se ozrl proti kapitanu.

»Ali ne mislite, da jih nekoliko omalovažujete?« je rekel. »Vsaka skrivna družba je proizvedla obupne ljudi — zakaj ne bi jih tudi Fenijci? Mnogo je ljudi, ki mislijo, da je častno umreti v službi kake stvari, ki se jim v njihovih očeh zdi prava.«

»Umor ne more biti v očeh nobenega človeka časten in pravičen,« je dejal duhovnik.

»Bombardiranje Pariza ni bilo ničesa« drugega,« je dejal Flannigan, »in vendar ga je ves svet gledal mirno in je sprejemal odurno besedo umor« v lepem izraz »vojske«. V nemških očeh je bila popolnoma pravična. Čemu bi v očeh Fenicev tudi dinamit ne bil opravičen?«

»Njihove prazne baharije vsaj dosedaj še niso dovedle do nobenega dejanja,« je rekel kapitan.

»Oprostite,« je odvrnil Flannigan, »ali ni dovoljeno izraziti dvom glede usode ladje Dotterel? V Ameriki sem našel ljudi, ki so mi zatrjevali iz svoje lastne osebnosti vednost, da se je na oni ladji nahajal premogov torpedo.«

»Potem so lagali,« je rekel kapitan. »Dokazalo se je popolnoma natančno

pred sodiščem, da je bila vzrok nesreče eksplozija plinov med premogom — toda bolje je, ako se razgovarjamo o kaki drugi stvari, sicer bomo krivi, da dame ne bodo mogle spati« in pogovor se je zopet zasukal v drug, manj nevaren tir.

Med tem razgovorom je Flannigan zastopal svoje stališče z gentlemano obzirnostjo in mirno prepričevalnostjo, kakršne bi mu ne bil prisodil. Nisem si mogel kaj, da ne bi občudoval človeka, ki je mogel tik pred obupno namero mirno razpravljati o stvari, ki je tako globoko segala v njegovo dušo. Popil je bil, kakor sem že omenil, precej vina, vendar je bilo njegovo vedenje ravno tako umerjeno kakor po navadi; opazila se je samo rahla rudečica na njegovih blelih licih. Potem ni več posegel v pogovor; videti je bilo, da se je uglasil v svoje misli.

Vrtinec nasprotujočih si misli je divjal v moji glavi. Kaj mi je bilo storiti? Ali naj bi sedaj vstal ter zarotnika javno razkrinkal? Ali naj bi prosil kapitana na kratek razgovor v njegovi kabini ter mu vse razkril? Za trenutek sem se skoro odločil za to, a takoj se me je polastila stara običajna bojazljivost s podvojenim silo. Konečno bi se utegnil vseeno motiti. Dick je čul dokaz, vendar ni hotel verjeti vanje. Naposled sem sklenil pustiti celi zadevi prosto pot. Neko čudno, nemirno čustvo se me je polastilo. Čemu naj bi pomagal ljudem, ki so bili slepi nasproti svoji lastni nevarnosti. Na vsak način je bila dolžnost častnikov, varo-

vati nas in ne naša dolžnost, opozarjati jih na nevarnost. Izpil sem nekoliko kozarcev vina, nato pa sem omahovaje odšel na krov z namenom, obdržati svojo skrivnost sam zase.

Krasen večer je bil. Celo v svojem razburjenem stanju sem se nehote nasmilil na ograjo ter užival okrepčujoči zrak. Občudoval sem lepo, jasno nebo, a kakor meglica mi je legla na dušo misel, kaj bi bilo, ako se v tem začuje pok, ustavi udarec vijaka na ladji? Stresel sem se, in skušal se potolažiti.

»Konečno,« sem si mislil, ko sem zrl na sinje globine pod seboj, »ako v resnici pride do najhujšega, je vseeno bolje umreti tukaj, kakor pa trpeti v dolgem smrtinem boju na bolniški postelji.«

Človeško življenje se zdi sredi velikih sil narave prava malenkost. Vendar vse moje modrovanje ni moglo preprečiti, da se ne bi otresel strahu, tem manj, ker sem na drugi strani krova ugledal dve temni postavi, ki sem ju brez težave spoznal. Bilo je videti, kakor da se resno razgovarjata, vendar nisem mogel slišati, kaj sta govorila; radi tega sem se zadovoljil s tem, da sem hodil po ladji in pozorno opazoval njuno gibanje.

V veliko olajšavo mi je bilo, ko je Dick prišel na krov.

»No, fante,« je dejal ter me v šali dregnil med rebra, »dosedaj še nismo zleteli v zrak.«

»Ne, še ne,« sem dejal, »vendar to ni nikak dokaz, da ne bomo.«

»Budalost, fante,« je rekel Dick; »ne morem si misliti, kaj ti je vteploto izvanredno misel v glavo. Govori sem z enim naših dozdevnih zarotnikov in reči moram, da se mi zdi prav dostojen človek; po njegovem govorjenju bi ga sodil, da je sportsman.«

»Dick,« sem rekel »jaz sem tako prepričan, da imata ta dva sportsmana peklenski stroj pri sebi in da se mi nahajamo ob robu večnosti, kakor da bi ju že videl, kako sta prižgala vžigalo.«

»No, ako v resnici tako misliš,« je rekel Dick, za trenutek skoro prestrašen vsled mojega resnega zatrjevanja, »potem je tvoja dolžnost, da obvestiš kapitana o vsem, kar sumiš.«

»Prav imaš,« sem rekel, »hočem. Moja abotna bojazljivost me je dosedaj ovirala, da tega še nisem storil. Moje mnenje je, da je mogoče naše življenje rešiti samo na ta način, da mu razkrijemo celo zadevo.«

»Dobro, pojdi in stori sedaj,« je rekel Dick; »vendar nikar ne vmešavaj moje osebe v to zadevo.«

»Govoriti hočem z njim, ko pride s poveljnškega mosta,« sem odgovoril, »med tem pa ne smem izgubiti onih dveh izpred svojih oči.«

»Obvesti me o uspehu,« je rekel moj tovariš, in odšel, kakor se mi je zdelo, iskat prijetnejše zabave, kakor sem mu jo jaz ponujal.

(Dalje.)

pravice ne dela volilni red, če davkoplačevalec stanuje v občini ali izven občine. Stavi torej obojne davkoplačevalce v isto vrsto in jim daje iste pravice. Pri zadnjih občinskih volitvah so se postavile politične oblasti, zlasti deželna vlada, čisto jasno na stališče, da imajo pravico voliti v mestni občinski svet ljubljanski vsi davkoplačevalci, najsi stanujejo v Ljubljani ali izven Ljubljane. Če bi se pa hotelo pritrditi naziranju deželne vlade, kakršno je izrazila v gornji odločbi, bi prišli do zaključka, da izven ljubljanske stanujoči davkoplačevalci vključno besedilo § 15. volilnega reda nimajo aktivne, oziroma pasivne volilne pravice, ker niso občani, kajti § 11. občinskega reda govori, da imajo občani aktivno in pasivno volilno pravico. Če se natančno razmotri besedilo in zmisel reformiranih paragrafov, in sicer § 11. občinskega reda in 15. volilnega reda, se razvidi, da so določbe teh dveh paragrafov v nasprotju z besedilom nereformiranega § 7. Ako pa nastane kako tako nasprotje, se mora po splošnih pravnih načelih rešiti na ta način, da se poišče in upošteva splošni namen in volja postavodajalca, da se razmotri zmisel postave v celoti in da se da veljava pravnemu načelu, da vsaka poznejša postavna določba prejšnjo spravi ob moč. Iz vsega tega sledi, da bi se bili morali sprejeti v volilne imenike tudi oni davkoplačevalci ljubljanskega mesta, ki v okolici stanujejo. Ti imajo namreč volilno pravico za deželni zbor v dveh razredih, in sicer v skupini mest in trgov ter v skupini kmečkih občin. Po § 14., odstavek 5., deželnozborskega volilnega reda pa jih je sprejeti v višji razred, oziroma višjo vrsto. Ker se pa to ni zgodilo in ker bi pri pravilni sestavi volilnih imenikov bil gotovo izid volitev drugačen, predlaga deželni odbor:

Visoki deželni zbor skleni:
Izvolitev gospodov Jožela Reisnerja in Adolfa Ribnikarja za poslanca mestnega volilnega okraja Ljubljane se ne odobri.
Kakor smo že zgoraj omenili, so bila vsa poročila odkazana pristojnim odsekom.

DRUGA POROČILA.

Med ostalimi poročili omenjamo: Poročilo deželnega odbora o prenosu poduka in gospodarstva na kmetijski šoli na Grmu in o izpremembi šolskega statuta.

Poročilo deželnega odbora o nekaterih priredbah v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Poročilo deželnega odbora in zakonski načrt o uravnavi Sore od Godešič do Gorččan.

Poročilo deželnega odbora glede dovolitve letnega prispevka 600 K za 4 gojence ustanovnega zavoda za gluhoneme.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt o spremembi § 13. zakona z dne 13. junija 1882, dež. zak. št. 25 l. 1886, o odkupu novčnih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe.

Poročilo deželnega odbora o razdružitvi krajne občine Mošnje v tri samostojne krajne občine Leše, Ljubno in Mošnje.

Poročilo deželnega odbora o ustanovitvi samostojne krajne občine Sela pri Šumperku.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju 140odstotne doklade od interesentov vodovoda v Godoviču l. 1912.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju doklad za občino Vrhnika za leto 1912 in sicer davčni občini Vrhnika 130 odstotkov, v davčni občini Stara Vrhnika od udeležencev vodovoda pa 180 odstotkov doklade.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju 160odstotne doklade v občini Čelje leta 1912.

Poročilo deželnega odbora o prevzetju kmetijsko-kemfne preizkuševališča za Kranjsko v Ljubljani za deželni zavod.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju 110odstotne odnosno 109odstotne doklade v občini Sv. Križ pri Svibnjem leta 1912.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju 126odstotne doklade v občini Trava leta 1912.

Poročilo deželnega odbora glede dovolitve višjih nego 20odstotnih priklad za cestne namene.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju 120odstotne doklade po davčni občini (mestu) Postojna l. 1912.

Poročilo deželnega odbora o novih splošnih volitvah za deželni zbor vodovine Kranjske.

Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca za volilni okraj kmetijskih občin Vipava—Idrija.

Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca v mestnem volilnem okraju Novomesto, Višnjagora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško in Ribnica.

Vsako teh poročil se odkaže odseku, v katerega spada.

TEČAJI ZA ŽIVINOZDRAVNIŠKE POMOČNIKE.

Ko pride na vrsto zadnje poročilo deželnega odbora, predlaga poslanec Dimnik, da se točka po § 24. deželnega opravilnika obravnava takoj v zbornici, ne da bi se odkazala odseku.

K besedi se oglasi deželni odbornik grof Barbo.

Govornik izvaja:

Deželni odbor je v smislu sklepov deželnega zbora proučeval živinozdravniško vprašanje, ki je jako nujno in pereče. Živinozdravnikov silno manjka. Imamo 16 državnih živinozdravnikov, od katerih pa velik odstotek biva v Ljubljani, ki je zaposlen s pisarniški posli. Kar se tiče dežele, je zdaj 6 mest razpisanih, a le štiri zasedena. Čeprav so pogoji zelo ugodni, se živinozdravniki ne oglašajo. Deželni odbor daje slušateljem veterinarne visoke štipendije in podpore, toda dozdaj tudi to ni imelo uspeha. Živinozdravniki, ki se z reverzom nastavijo, navadno hitro službo zapuste in delajo deželi sitnosti, da jih je treba za povrnitev podpor tožiti. Dežela temu pomanjkanju ne more drugače odpomoči, kakor da ustanovi tečaje za živinozdravniške pomočnike, da si bo znal kmet v najnujnejših slučajih pomagati. Danes ima največje stroške in velikokrat se živinozdravniki niti ne dobi ne. Živinozdravniki zahtevajo uprav strahovite vsote od kmeta, več kot medicini, za pol ure 11 kron! (Čujte! Čujte!) Kako more kmet to zmagati? Nekemu kmetu je obolela krava in je šel k deželni vladi (Veselosť), tam so mu pa rekli, da živinozdravniki pri vladi za to nimajo časa. Krava je poginila. Take so razmere. Deželni odbor se je informiral, ali ima kaka dežela tečaje za živinozdravniške pomočnike in izvedel, da je le v Tirolih tak kurs. Vlada je namreč temu nasprotna, hoče to stvar preprečiti. (Veliko ogorčenje.) Naš deželni odbor je nastavlil vpokojenega živinozdravnika kot pogodbenega zdravnika, ta je bil pripravljen kmečke fante poučevati, a glej, napravila se je zarota. (Veliko ogorčenje.) Živinozdravniki so tega moža šikanirali in pretili celo, da ga družabno bojkotirajo. (Čujte! Čujte! To je kolegijskost!)

Živinozdravniki, ki so to zaroto skovali, so kratkovidni in ozkosrčni. (Tako je!) Zaslugejo izključno le svoje stanovske materialne interese, ne privoščijo prebivalstvu, da bi se opomoglo ter kažejo, da nima absolutno nobenega zmisla za blagor prebivalstva. — Omenjeni gospod je svoje mesto odložil. Deželni odbor pa je našel drugega živinozdravnika, ki je pouk prevzel (Bravo!) in 15. januarja smo otvorili živinozdravniški pomočniški tečaj na Vrhniki. (Veliko odobravanje.) Trajal bo tri mesece, sčasom pa se bo tečaj izpopolnil in še delj trajal. Prosi, da zbornica akcijo deželnega odbora podpira in ga oblaži, da stalno nastavi živinozdravnika, ki bo samo te tečaje vodil. (Veliko odobravanje.) Odpor izvestnih gospodov se pa bo zlomil, se mora zlomiti! (Veliko pritrdjevanje. Klici: Se bo!)

K besedi se oglasi poslanec Ribnikar, ki zagovarja stališče živinozdravnikov, ki tečajem nasprotujejo. Ko napade tirolsko deželo, češ, da je tam vse za nič, zaključuje deželni glavar:

»Pozivljam govornika, da ne žali prebivalcev druge dežele, to je absolutno nedopustno! (Odobravanje.) Govornika pokličem k redu!«

Govornik nadaljuje svoja izvajanja.

Za njim govori, in sicer za predlog deželnega odbora še prof. Jarc, ki med drugim označi Ribnikarja za političnega mazača, Galie in drugi. O tej debati bomo poročali jutri.

Omenjamo še, da so od današnje seje opravičili svojo odsotnost poslanci baron Schwegel, Scholmayer in Perhacev.

Naša zunanja politika.

Med tem, ko se zavzema judovsko časopisje z vso vnemo za politiko grofa Aehrenthala, se v javnosti nadaljuje razprava o naši zunanji politiki. O obsojbi Aehrenthalove politike od strani poslanca Bauchingerja smo že poročali včeraj med brzojavnimi poročili. Izjavama barona Fuchsa in poslanca Bauchingerja je pa sledila 16. t. m. še izjava podpredsednika poslaniške zbornice, poslanca Jukelna, ki je na shodu svojih volilcev govoril o napadih »gotovega« časopisja proti baronu Fuchsu. Izjavil je, da je baron Fuchs že tako resen politik, da je vedel kakšne posledice bo povzročil njegov govor in da bi ne bil svojega govo a govoril, ako bi ne bil imel dobrih informacij.

»Die Zeit« pa poroča iz Berolina sledeče: Poročilo, da je ponudil grof Aehrenthal svojo demisijsko, je vzbudilo med berlinskimi političnimi krogi veliko zanimanje. Vaš berlinski dopisnik

lahko poročilo o ponudeni Aehrenthalovi demisiji potrdi z ozirom na svoje dobre informacije in še pravi, da je zahteval odstop grofa Aehrenthala v prvi vrsti prestolonaslednik Franc Ferdinand. To je Aehrenthal izvedel in je zato vložil svojo prošnjo za odstop. »Berliner Börsenkurier« pa piše, da se more v kratkem času računati da Rusija svojo zunanjo politiko izpremeni. Tudi ruski berlinski politični krogi sodijo, da je poročilo o ponudeni Aehrenthalovi demisiji resnično.

Listi so včeraj poročali, da je poslal cesar k laškemu poslaniku nadvojvodo Leopolda Salvaorja, da izjavi, da je cesar slejkoprej zvest pristaš trozveze. To poročilo korespondenčni urad demontira in izjavlja, da je bil ta obisk edino le čin uljudnosti in da so vsi komentarji neutemeljeni.

Na Lahe so odločni govori krščansko socialnih poslancev tako učinkovali, da n. pr. »Tribuna« najodločnejše demontira, da Italija svoje čete ob severni meji ojačuje. »Agenzia Stefani« pa demontira poročilo »Corriere d'Italia«, da se uslanovi nov 13. laški armadni zbor v Trevisu. »Popolo Romano« piše, da so določeni golovi oddelki le zato, da nadomeste v Nubijo odpotne vojake.

Zmede v Turčiji.

Kdor je pričakoval, da bo revolucija mladoturkov prinesla turški državi lepše čase in napravila neredu konec, se je varal. Kljub zviti mladoturški diplomaciji ves državni red propada in jedra s hitrimi koraki v anarhijo, ako ne pride na površje roka, ki bi z jekleno vztrajnostjo v ta nered posegla.

V turški zbornici gra vse navskriž; turški poslanci se med seboj kregajo, postajajo čimdalje bolj osebni, kar pa ni nič čudnega, saj je še v bolj civiliziranih državah kakor je Turčija to vsakdanja prikažen. Poslanci niti sej več ne obiskujejo, zato so seje večidel nesklepčne. Ljudstva v Carigradu se je prišla neka apatija nasproti parlamentu, in tudi velikega vezirja ni na spregled. Pravijo, da je bolan, če ni to samo kaka diplomatska bolezen.

Ves resničen in umišljen napredek, ki ga je Turčija v zadnjih treh letih napravila, je postal vpricho sedanjih zmedenjav popolnoma brezpomemben; državna uprava je v nekaterih ozirih še slabša, kakor je bila pod prejšnjim sultanom Abdul Hamidom. Ta je vsaj skrbel za državne in ljudske potrebe; na kak način, to je druga stvar, ali vsaj skrbel je. Poštni in brzojavni promet sta pod vsako kritiko. Brzojavne zveze ni mogoče dobiti po več dni, ker se nihče ne zmeni, da bi se brzojavne naprave, ki so bile vsled viharjev pretrgane, zopet v red spravile. Cenzura je veliko bolj stroga in neumna, kakor pod Abdul Hamidom, in časnikarski poročevalci morajo odposiljati svoja poročila v Bulgarijo, da se od tam naprej brzojavijo.

Državne blagajne so prazne in finančni minister sam ne ve, odkod denar vzeti. Pomanjkanje denarja je tako veliko, da niso časi več delež, ko ne bo denarja niti za uradnike in častnike. Ti sumljivi nedostatki so zašli tudi v armado, ki je bila drugače vzgled drugi upravi. V Carigradu čakajo že tri tedne na odpust vojaki, ki so bili za tri mesece k orožju pozvani. In prezebajo in stradajo, ker ni denarja, da bi se jim živež preskrbel. Kako je vsa uprava pomanjkljiva, kaže dejstvo, da je veliko vojakov v Turčiji, o katerih se sploh ne ve, koliko so stari. K vojakom kličejo vojaške oblasti po štirideset let stare može ali pa po trinaest let stare učence, ki jih imajo napisane za dvasetletne mladeniče. Nazadnje je pritisnila pa še vojska. Sicer si turška vlada ne beli bogve kako glavo s tripolitansko vojsko, toda denarni kredit je v takih časih majhen in to Turčijo bolj zadene, kakor kak poraz v Afriki. Skoraj da imajo tisti prav, ki pravijo, da je propad turške države neizogiben kljub temu, da jo vladajo Turki modernogena kova.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 16. januarja. (Izv. poročilo »Slovenec«.) Socialno zavarovalni odsek je imel danes popoldne sejo, v kateri se je zaključila glavna debata o vladni predlogi za soc. zavarovanje. Z ozirom na razna mnenja in razmere v Galiciji in Bukovini, se je izvolil pododsek 19 članov, kateremu se odkažejo tozadevni predlogi v pretres.

PREDSTAVA NOVE FRANCOSKE VLADE.

Pariz, 17. januarja. Včeraj se je predstavila nova vlada francoski zbornici. V prvi vrsti se naglašja, da mora vlada hitro zagotoviti pogodbo z Nemčijo, kateri sledi lojalno sporazumljenje s Španjo, da se tako organizira v Maroku protektorat, ki zaključuje francosko-afrikanško politiko. Ta pogodba omogoči, da vzdržimo med veliko sosedno državo (Nemčijo) in Francijo odkrito, miroljubno razmerje. Zvesti

hočemo ostati našim zaveznikom in prijateljem. Vlada hoče uveljavljati svojo avtoriteto, čuvati javen mir in pod nadzorstvom obeh zbornic voditi socialen razvoj in vzgojo. Skrbeti hoče, da se uvede službena pragmatika in volilna preosnova. Izjava končno naglašja: »Naša dežela je miroljubna, a vseh možnosti ne more nadvladati, zato mora smatrati za dolžnost da vlada posvečuje največjo skrb armadi in mornarici, ki tvorita temelje republike in domovine.«

Z AFRIKANSKEGA BOJIŠČA.

Turki obstreljevali francoski parnik. Pariz, 17. januarja. (Kor. urad.) Dne 8. t. m. so streljale turške topničarke pred Smirno na francoski poštni parnik »Sinaia«. Turki so sodili, da vtihotaplja francoski parnik italijansko vojno blago. Francoska vlada se je zato pritožila pri Turčiji.

Socialist špekulant z zemljišči.

Rim, 17. januarja. (Zas.) Znanih je več slučajev, kako so po vojski obogateni razni špekulanti in vojaški dobavitelji. Med uglednimi visokimi osebami se nahaja tudi socialnodemokratski voditelj Podrecca, ki si je znal pridobiti v Tripolisu lep kos zemljišča, ker so njegovega prejšnjega lastnika, nekega Arabca Lahia ustrelili. Podrecca je prej zelo zabavljaj proti vojski, a se je kljub temu podal v Tripolis in se vrnil nazaj po preteku enega meseca. Zdaj pa piše navdušene hvalospeve italijanski kulturi in vojski.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Republikanci pritiskajo z vso silo, da odstopi dinastija. Vstaši so že tako nepotrpežljivi, da so povzročili bombni napad na Juansikaja. O kitajski revoluciji se poroča:

Bombni napad na Juansikaja.

Pekin, 17. januarja. Ko se je Juansikaj včeraj zjutraj vračal iz cesarske palače, se je razletela bomba. Juansikaj ni ranjen. Ubita sta bila dva policista, dva vojaka in dva policijska uradnika.

Pritisk na kitajsko dinastijo.

Pekin, 17. januarja. V Pekinu se še vedno posvetujejo o odstopu vladarske rodbine. Vladarski rodbini svetujejo voditelji Mandžuanov, da naj se odpove prestolu, a da naj ostane v Pekinu. Kitajci pa naglašajo, da bi bila odpoved, če dvor Pekina ne zapusti, brez pomena. Premirje je le navidezno.

Odločitev kmalu pade.

London, 17. januarja. »Times« poročajo iz Pekina, da bo dinastija kmalu prisiljena, da odstopi. Izda se čez nekaj dni dekret, ki objavi, da se cesar odpove prestolu in da se razpiše volitev predsednika republike. Juansikaj upa, da bi tako država na razpadla.

Dnevne novice.

+ Klub deželnozborskih poslancev S. L. S. je v svoji včerajšnji seji izvolil namesto dr. Šusteršiča, ki je z ozirom na to, da je postal deželni glavar, načelstvo kluba odložil, za svojega načelnika dr. E. Lampeta, za podnačelnika pa mesto odstopivšega dr. Kreka poslanca Demšarja. Klub je nadalje votaliral zahvalo bivšemu deželnemu glavarju pl. Šukljeju. Klub je tudi sklenil predlagati deželnemu zboru, da se poleg obstoječih deželnozborskih odsekov izvoli nov odsek 10 članov za poljedelske zadeve (kmetijski odsek).

+ Klub dež. poslancev kranjskih bivšemu dež. glavarju pl. Šukljeju. Dr. Lampe je kot načelnik kluba poslancev S. L. S. danes odposlal bivšemu dežel. glavarju pl. Šukljeju naslednjo brzojavko: »Klub dež. poslancev S. L. S. izreka bivšemu dež. glavarju najtoplejšo zahvalo za krepko in vzorno njegovo delovanje na čelu dež. zastopa.«

+ Iz deželnega odbora. Strankam so na razpolago deželni odborniki: Dr. Zajec vsak delavnik od 11. do 12. ure, dr. Pegan vsak četrtek od 10. do pol 12. ure dopoldne, dr. Lampe vsako sredo in soboto od 10. do pol 1. ure. Ako je na imenovane dni praznik, uradujejo deželni odborniki dan pozneje. — Dr. Zajec je prevzel v deželnem odboru tudi referat o gospodinskih tečajih in gospodinskih šolah.

+ Pozor na liberalne agitacije. Liberalci so odposlali po celi deželi agitatorje, ki za volitve v trgovsko in obrtno zbornico hodijo od trgovca do trgovca, od obrtnika do obrtnika. Prepričite pravočasno uspehe teh liberalnih usiljivcev!

+ In za takimi ljudmi naj bi šli trgovci in obrtniki? V liberalni stranki sedaj še »voditelji« samih sebe ne razumejo, vse leži na tleh, poraz za porazom sledi liberalni stranki, kamorkoli se obrne: stranka je brez moči, brez veljave, »stranka« obstoji samo še v vpitju nekaterih kričav. Goriška »Soča« danes prav odkritosrčno priznava, da je nekaj gnilega v

državi Danski« ter pravi, da je treba »reorganizacije na glavi in udi« (tako je vse polomljeno). »Soča« izjavlja: »Tako kot sedaj, ne more iti naprej ne na Kranjskem, ne pri nas, ne na Štajerskem, na Koroškem še celo ne« ter namiguje, da je v stranki še preveč »klativitezo«. In taka stranka prihaja sedaj ob volitvah v trgovsko in obrtno zbornico k obrtnikom in trgovcem ter se laže, da bo njim pomagala, ko se sebi ne more. Trgovci in obrtniki na Kranjskem inajo resnejše cilje, resnejše potrebe kot pa podpirati liberalno »klativiteštvo«. Noben resen trgovec, noben resen obrtnik ne more več voliti propadle liberalne stranke — vsak naj voli s stranko pozitivnega dela, s Slovensko Ljudsko Stranko!

+ Imenovanja pri državni železnici. C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Trstu je imenovalo v statusu I.: za komisarje: Levčnik Pavl, koncipist pri direkciji Blagajni; Valentinitsch Karol, koncipist pri odd. VI. ravnateljstva v Trstu; Oertl Engelbert, strojni adjunkt v Gorici; Nossek Bogumil, stavbni adjunkt pri obratnem vodstvu v Trstu; za koncipista: Horak Rudolf, koncipient pri odd. VIII. ravnateljstva v Trstu; za strojne ga adjunkta: Kulp Ivan, strojni asistent v Gorici; za stavbnega adjunkta: Giebner Karl, stavbni adjunkt pri odd. III. ravnateljstva v Trstu; za strojnega asistenta: Uhl Reinhold, aspirant pri kurilnici v Ljubljani; za koncipijenta: dr. Komavli Vladimirja, aspiranta pri odd. II. ravnateljstva v Trstu. V statusu II. b.: za oficijale: Heyhal Viljem, komercialni zastopnik drž. žel. v Divači; Šlegel Peter postajenačelnik v Vižmarjih; Koch Jakob, postajenačelnik v Prvačini; Zemlja Franc, postajenačelnik v Volčji dragi; za revidente: Mazzoldi Štefan, adjunkt pri odd. VIII.; Skarpič Ivan, adjunkt pri odd. VI.; Gartlgruber Leopold, adjunkt pri odd. VI.; Negovetič Rihard, adjunkt pri odd. V. ravnateljstva v Trstu; za adjunkte: Korenčan Hugo, asistent pri odd. V.; Valentič Anton, asistent pri odd. VII.; Kosner Mendel, asistent pri odd. IV.; Brunold Engelbert, pri odd. VII.; Lana Leon, pri odd. VIII. ravnateljstva v Trstu; Rozman Franc, postajenačelnik na Grosupljem; za asistente: Moscovita Anton, aspirant pri obratnem vodstvu v Splitu; Lutteri Gina, aspirant v Pulju; Adario Marij, aspirant v Podbrdu; Čerček Franc, aspirant v Pulju. V statusu III.: Gelter Ivan, adjunkt pri odd. II. ravnateljstva v Trstu.

— Umrl je v Krškem gospod Karol Vanič, usnjarski mojster in posestnik. Blag mu spomin!

— Društvo zdravnikov na Kranjskem naznanja kot organizacija kranjskih zdravnikov, da se pred kratkim objavljeno minimalni zdravniški tarif za Kranjsko, ki bo odslej affigiran v čakalnici oziroma ordinacijski sobi vsakega zdravnika, ni na novo vpeljal, temveč da je že od 20. aprila 1908 sem v veljavi.

— Oropani Macedonci. O tem se nam še poroča: V premogovniku v Kočevju so delali Macedonci Jurij Spaso, Arse Pantil, Aleksander Konstantin, Traiko Nau in Miha Peševič. V noči od 8. do 9. prosinca so mirno spali v baraki št. 151, ko priderejo na polnoči tja štirje Hrvati: Nikola Čutič, Mile Sakič, Mile Rakavina in Mile Jurkovič, razbijajo svetilke in nastavijo ležečim Macedoncem nože in samokrese na prsa s krikom: »Dajte novace!« Prestrašeni Macedonci so izročili ves denar, kar so ga imeli, 85 K 16 h. Roparji so pobrali še eno srebrno uro z verižico, en mošnjiček iz steklenih biserov, dva para čevljev, eno srajco in ene spodnje hlače. S tem plenom so jo urno odkurili. Dva izmed njih, namreč Nikolo Čutič in Mile Sakiča je že izsledila in prijel policija na Reki. Mile Rakavina in Mile Jurkovič pa še nista v rokah pravice. Rakavina je rojen leta 1878., Mile Jurkovič je okoli 17 let star in ima sledove močne opekline na desnem licu. Oba sta pristojna v Perušič na Hrvaškem. Tudi oropani Macedonci so zapustili Kočevje in odšli par dni pozneje neznano kam. Kdor bi izsledil Rakavino ali Jurkoviča, ali pa katerega izmed oropanih Macedoncev, naj to naznani najbližnji orožniški postaji ali policijski oblasti ali pa neposredno okrožnemu sodišču v Novem mestu, kjer je vpeljana preiskava.

+ Največja dalmatinska občina v pravaških rokah. Pri občinskih volitvah v Imotekem. ki je največja občina v Dalmaciji, so zmagali pravaši.

+ Seja dalmatinskega deželnega zbora je sklicana na sredo, 24. t. m., v Zadar.

+ Praška »Union« prodana? Češki konservativni veleposestniki nameravajo baje kupiti praški dnevnik »Union«. Na čelu te akcije stoji namestnik knez Thun.

— Stavka delavcev v skladišču postaje Trst južna železnica. Dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne je zapustilo 600 delavcev v skladiščih južne železnice v Trstu delo. Protestirali so proti stražni in zapiralni družbi, katere čuvaji so sami povzročali tatvine, za primanjkljaje blaga so se pa delali odgovorni delavci južne železnice. Stavkujoči delavci so se posvetovali o položaju v neki gostilni. Sklenili so, da prično takoj zopet delati, a zahtevajo, da mora južna železnica odpovedati st. aži in zapiralni družbi v štirih dneh. Če tega ne stori, hočejo delavci pričeti izvajati službo po predpisih ali pa celo stavkati.

— Zima v Istri. Iz Kringe: Dolgo smo imeli milo, toplo zimo; 14. in 15. je pa zvirala burja in prinesla ostro zimo. V noči od 15. na 16. t. m. je pa padel sneg. To je posebno slabo za ovce, ki ne morejo na pašo, a doma ntmajo kaj jesti. Upamo, da bo sneg kmalu zginit. — Ljudje precej lakoto trpe, a so mnogo krivi sami, ker nočejo nikamor iti za kruhom. Dobili bi pa lahko dela v arzenalu v Pulju, a nočejo iti.

— Ogenj. Iz Dobrepelj nam poročajo: Dne 13. januarja dopoldne ob pol 11. uri je začel goreti kozolec posestnika Franc Žnidaršiča v Zdenski vasi št. 21, ki je bil edini obvarovan pred požarom leta 1902., ko je vpepelil 40 posestnikov vsa poslopja. Zgorela je krma za 10 glav živine. Zažgali so brčkone otroci.

Koroške novice.

k Iz deželnega zbora. Pri volitvah v odseke so volili poslanci škofa dr. B. Kaltnerja v dva odseka, tudi slov. poslanec Ellersdorfer je izvoljen v odseke. Grafenauerja pa so odklonili, ker se ga preveč boji. Tudi prav!

k Šport. Na celovškem kanalu se že pridno drsajo. Optimisti celo sodijo, da bo še zamrznilo jezero in da se bo svetovna tekma v drsanju, ki se ima vršiti začetkom februarja v Zakamnu pri Celovcu, mogla vršiti na jezeru.

Štajerske novice.

š Podpora po ujmah. Finančno ministvo je naznanilo poslancu g. dr. Koroscu, da je nakazalo podporo za celjski okraj 160.000 kron in za ptujski okraj 35.000 kron.

š Slovenec — župan na Zgornjem Štajerskem. Kakor čitamo v »Tagespošti«, je bil v Eggenbergu pri Gradcu izvoljen županom g. Gustav Dolenc. Novi župan je brat ljubljanskega trgovca Dolenca Pod tranč, iz znane vipavske rodbine, torej Slovenec. Tik Gradca imamo torej župana slovenskega pokolenja.

š Umrl je na Ptuju 13. t. m. Maksimil p. l. Seltene g po daljši bolezni; bil je miren, krščanski mož.

š Smrtna kosa. Umrl je v Mozirju tržan in gostilničar g. Franc Matjaž, po dom. Kovčer. Bil je vrl naš pristaš. Njegovi vdovi in otrokom naše iskreno sožalje!

š Odvetniški izpit je napravil zadnjo soboto v Gradcu odvetniški kandidat dr. Florijan Kukovec.

š Slovensko gledališče v Celju. V nedeljo dne 14. januarja popoldne se je igrala v veliki dvorani celjskega »Narodnega doma« burka v treh dejanjih »Lokalna železnica«. Igro so igralci izborni igrali. Gledališče je bilo srednje obiskano.

š Za okrajnega sodnika v Ljutomeru je imenovan g. dr. Varda.

š Umrla je v nedeljo v Mariboru ga. Jožefa Bezjak roj. Brunner, nadučiteljeva vdova. Pokojnica je mati g. gimn. ravnatelja dr. Bezjaka.

Ljubljanske novice.

lj Ljudski oder priredi v nedeljo, dne 21. t. m., ob pol 8. uri zvečer izvrstno burko s petjem »Ciganci«. Obiskovalcem Ljudskega odra nudi igra obilo zabave, ker vsebuje toliko situacijske komike. Pa tudi dokler kos satire na diletantovske odre po deželi ima igra, ki se krvavo norčuje iz narodnih iger, kakor »Rokovnjača«, kjer se samo pije. Malomestna »inteligenca« je izborna popisana in razmere pri sodnijah po deželi temeljito persiflirane. Nikomur ne bo žal, kdor se hoče za predpust pošteno pozabavati. **Vstopnice v predprodaji** se dobe v **Katoliški Bukvarni.**

lj Odličen gost v Ljubljani. Danes se je pripeljal v Ljubljano in izstopil v hotelu »Union« fml. baron Leithner.

lj »Uradna tajnost«. — Skrajna predrznost! Danes se liberalci v »Danu« jeze, »da je bila izdana uradna tajnost (!)«, da je »Slovenec« mogel poročati, da se z mestno podporo Simon Gregorčičevi knjižnici takorekoč vzdržuje lokalni tajništvo liberalne stranke. »Dan« ne ve, da napoved najemnine ni nobena tajnost in se lahko povsod izve. Le davki so

tajni. Če so liberalci mislili, da bo to tajno ostalo, so se zaračunali. Nam bo vsak meščan hvaležen, da smo odkrili ta nečuten škandal, katerega sam »Dan« s svojo jezo potrjuje. Skrajna predrznost je pri tem metati okoli z »uradno tajnostjo«! Razume se, da bomo preskrbeli, da tajništvo liberalne stranke ne bo ne na ta, ne na drug način moglo biti več tak »podnajemnik«. Simon Gregorčičeve knjižnice, kakršen je bil doslej. Deželni odbor bo prav storil, če bo odslej to podpora iz mestnega proračuna črtal! Plača naj — Dolfe Ribnikar.

lj Filipov dvorec, veliko poslopje ob vogalu Stritarjeve ulice nasproti hiši meščanske imovine, ki je bil zidan po potrebi, je v takem stanju, da bodo morali vse stranke deložirati. Stropi so vsi segniti. Tako se tudi Filipov dvorec pridružuje raznim po potrebi zidanim stavbam, pri katerih se je pokazalo premalo stavbinskega nadzorstva.

lj Avstrijska kršćanska (obačna delavska zveza, krajna skupina.) Ljubljana zboruje danes ob pol 6. uri zvečer v »Ljudskem domu«. Na shodu poroča posl. dr. K. rek.

lj Umrla je v Ljubljani: Rafael Snoj, rejenc, 3 mesece. — Fran Mihelič, delavec, 66 let. — Marija Knopfer, delavka, 78 let. — Slavko Miklavžek, slikarski vajenec, 17 let. — Melhijor Smerajc, črevljarni sin, 4 dni. — Marija Majeršič, uradnikova vdova, 43 let. — Alojzija Gosar, 43 let. — Antonija Dörer, branjevka, vpo kojena delavka tobačne tovarne, 67 let.

lj Poročil se je g. Milan Mihael Plut z gđco. Lujizo Vesely.

lj Umrla je Terezija Lenarčič, posestnikova žena iz Nove vasi pri Rakeku v deželni bolnišnici danes ob 4. uri zjutraj.

lj Aretovan zaradi nevarne grožnje. Sinoči je prišel v stanovanje stare matere 19letni brezposelni Hugon Kozlevčar ter zahteval od nje 10 kron denarja. Ker mu stara mati ni ustregla, je zagrabil za stol in razbil z njim več šip. Siroveža je policija aretovala.

lj Nevaren gost. Včeraj je popival v neki gostilni na Tržaški cesti na Glincah stanujoči zidar Julij Koler in v drugi sobi ugasnil luč. Ko ga je gostilničar stavil na odgovor, mu je ta zagrozil, da ima v žepu »svinec«. Poklicani stražnik je našel pri Kolerju res nabasan samokres, vsled česar je nevarnega gosta aretoval.

POROČILA O LAŠKO-TURŠKI VOJSKI.

Peterburška »Reč« poroča, da je prevzel Sazonov iniciativo za mirovna pogajanja med Italijo in Turčijo. **Velevlasti posredujejo za mir med Turčijo in Italijo na podlagi ruskega predloga.** Nemški in francoski diplomati podpirajo Sazonova. Laška vojna ladja »Vultur« je uničila dve turški vojni ladji, ki sta vozili orožje v Assab. V Zuari se nahajajo arabski in turški vojaki.

Telefonska in hrzjojavna poročila.

BRZOJAVNI POZDRAVI HRVAŠKE STRANKE PRAVA IN SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE.

Budimpešta, 17. januarja. Brzjojavna pozdrava, ki sta si jih izmenjali hrvaška stranka prava in Slov. Ljudska Stranka, so vzbudila v tukajšnjih političnih krogih velikansko pozornost. Neki list piše, da bi bila dolžnost ogrskega ministrskega predsednika opozoriti, da je tak apostel trilateralizma, kot je dr. Šusteršič, postavljen na čelo avstrijske province.

POTRDI TEV DR. TAVČARJA ZA LJUBLJANSKEGA ŽUPANA.

Dunaj, 17. januarja. Cesar je izvolitev dr. Tavčarja za ljubljanskega župana potrdil in se je dotični dekret že odposlal na pristojno mesto.

»RAZPUST« GORIŠKEGA DEŽEL. ZBORA.

Dunaj, 17. januarja. Vest o razpustu goriškega deželnega zbora razširja jo laški krščanski socialci. Te vesti so brez podlage, kajti goriški deželni zbor zelo lepo in uspešno deluje. Izven laških krščanskih socialcev nobeden človek ne misli na razpust goriškega deželnega zbora. Samo od te strani se ne resnične vesti o razpustu goriškega deželnega zbora razširjajo že eno leto.

APOSTOLSKEGA NUNCIJA NA DUNAJU ZADELA KAP.

Dunaj, 17. januarja. Apostolskega nuncija Bavona je zadela kap. Njegov položaj je zelo resen.

CESAR O DALMACIJI.

Dunaj, 17. januarja. Ko je cesar slovesno zaprisegel dalmatinskega namestnika grofa Attemsa, se je nato v zasebni avdienci natančno informiral o razmerah v Dalmaciji. Cesar se je predvsem zanimal, kako napreduje pogozdovanje kraških pokrajin, kako se sodi kmetom in o zgradbi novih cest

v Dalmaciji. Cesar je želel, da bi hitro izvedli akcijo v povzdigo Dalmacije.

NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR PRI LAŠKEM POSLANIKU.

Dunaj, 17. januarja. Danes poroča tudi »Politische Korrespondenz«, da je bil obisk nadvojvoda Leopolda Salvatorja pri laškem poslaniku Avarna le akt vljudnosti.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V NEMČIJI.

Berolin, 17. januarja. Med napredno ljudsko stranko in nacionalno liberalno stranko je za ožje volitve sklenjen volilni kompromis.

NOVI KARDINALI.

Berolin, 17. januarja. Z Dunaja se poroča, da imenuje Sv. oče v bodočem konzistoriju marca ali aprila dva ali tri nove kardinale.

NEMŠKI CESAR OBIŠČE ŠVICO.

Berlin, 17. januarja. Švicarska brzjojavna agentura poroča: Nemški poslanik Bülow je dne 13. t. m. obvestil švicarskega predsednika, da obišče nemški cesar začetkom septembra Švico.

KITAJSKO CESARICO VDOVO SO HOTELI ZASTRUPITI.

Pekin, 17. januarja. Včeraj so v cesarski palači poizkušali nekateri uslužbenci zastrupiti kitajsko cesarico vdovo, ki je pa to name o pravočasno opazila in zastrupljenih jedi ni zavžila. Več uslužbencev je aretiranih.

NAPADALCI NA JUANŠIKAJA USMRČENI.

Pekin, 17. januarja. Napadalc na Juanšikaja so bili usmrčeni.

VREME.

Dunaj, 17. januarja. Danes je mraz nekoliko odnehal. Opoludne je pričelo snežiti.

DRAMA NA DUNAJU.

Dunaj, 17. januarja. Načakar J. Mayer je streljal na svojo ljubimko Štefanijo Pemenek z njenim dovoljenjem in jo težko ranil. Nato se je ustrelil.

ARETIRANA BEGUNCA.

Gradec, 17. januarja. Na južnem kolodvoru sta bila aretirana, ko sta zapustila vlak, poitnik Frid. Guttmann in soproga konfekcionarja Sofija Riedmann, ki sta pobegnili z Dunaja.

30.000 DELAVCEV ŠTRAJKA.

Bruselj, 17. januarja. Vsled stavke 30.000 premogokopov tovarne silno trpe na pomanjkanju premoga.

BANČNI RAVNATELJ VLOMILEC.

Bukarešt, 17. januarja. V banko Alcesti so vlomili vlomilci ter odnesli 16.000 frankov v gotovini in za 70.000 frankov vrednostnih papirjev. Policija je dognala, da so vlom izvršile štiri osebe, med njimi tudi ravnatelj banke. Vlomilce so zaprli.

5268 HIŠ ZGORELO.

Tokio, 17. januarja. V Osaki je izbruhnil strahovit požar. Zgorelo je 5268 hiš ter je 30.000 ljudi brez strehe.

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je gospod

Karel Vanič,

posesnik in usnjarski mojster v Krškem,

včeraj ob 10. uri zvečer, v 66. letu svoje starosti, nenadoma umrl. Pogreb se vrši v četrtek, dne 18. januarja ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče sv. Križa. 183

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Krško, dne 16. januarja 1912.

Žalujoči zaostali.

Kontoristinja

boljša moč, popolnoma izurjena slovenske in nemške korespondence, strojepisja in knjigovodstva, se sprejme takoj v stalno službo. — Lastnoročno pisane ponudbe z navedenimi dokazili dosedanjega službovanja, oziroma zmoglosti na upravo »Slovenca« pod »Zmožnost« do 25. t. m. 184

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši omišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

Poljaki proti gališkemu namestniku.

(Zasebno poročilo »Slovenca«.)

V Lvovu so pričeli 16. t. m. zborovati vsi poljski državni in deželni poslanci. Zborovanje vodi načelnik »Poljskega kola« vitez pl. Bilinski, navzoči so tudi minister Galicije, Dlagosz, namestnik dr. Bobrzinski in gališki deželni maršal grof Badeni. Pred vsem so razpravljali o izpremembi gališkega deželnega volilnega reda in o spravi med Rusini in Poljaki.

Knez Czartowski je naznanil, da se ustanovi v gališkem deželnem zboru nov klub, »Poljski centum«, ker so se pojavila med poslanci konservativne desnice politična nasprotstva. Več poslancev je zato sklenilo glede na narodne in kulturne koristi, da ustanove svoj samostojen klub.

Okrajni načelnik, poslanec grof Stadwicki je ostro obsojal dosedanje delovanje namestnika dr. Bobrzynskega. Očital mu je, da je v več slučajih kršil postavbo. Obdolžil je namestnika, da je on kriv, ker ni bil izvoljen poslanec bivši podpredsednik poslaniške zbornice vitez pl. Starczynski. Nadalje je napadel konservativno desnico »Poljskega kola«, ki se ni ozirala na dostojanstvo poljskega narodnega sveta in je kljub sklepu te ugledne poljske korporacije kandidirala poslanca Steinhausa. Govornik očita nadalje namestniku, da je on kriv, ker je bil izvoljen v Lvovu in Zlozowu poslanec Breiter in da je bil po namestnikovi krivdi tudi poslanec Daszynski dvakrat izvoljen.

Deželni poslanec Cyelecki, načelnik kmečke zadruge, sviri poljske poslance pred Rusini in nasprotuje, da bi dobili Rusini glede na volilno preosnovno gališkega deželnega zbora prevelike koncesije. Poljski poslanci naj v prvi vrsti vpoštevajo narodne poljske koristi, kadar se pogajajo z Rusini.

Poslanec Starowiejski je branil konservativno desnico in naglašal, da stranka ni storila ničesar proti narodni politiki in proti narodnemu svetu. Več govornikov je zagovarjalo namestnikovo politiko. Politična razprava se 12. t. m. še ni zaključila in se še nadaljuje.

Propad obrti.

Iz dežele se nam piše:

Po deželi število raznih obrtnikov vedno bolj nazaduje. Posebno po Notranjskem so cele vasi, kjer ne najdeš krojača, kovača, kolarja itd. Treba jih je daleč iskati in ti se pač ne morejo pritoževati, da nimajo dela, in tudi dobro služijo.

Vzrok vedno večjemu pomanjkanju je Amerika, kamor mladi fantje rajši hite, kakor da bi se šli učiti obrti, češ, tam takoj prislužijo. Mnogo teh siromakov se tam ponesreči, ker so neizkušeni in neprevidni pri delu; drugi se pokvarijo, tretji pridejo nazaj oslabljeni. Naučili se tam niso nobenega dela, pač pa so se odvadili poljskega dela in še bolj domače hrane. Posrečilo se mi je, pregovoriti nekaj krepkih in razumnih dečkov, da bi se šli učiti v Ljubljano ključavničarske, kovaške ali mizararske obrti. Seveda so revni. Kmečkega fanta ne pripraviš do tega, da bi prijel za obrt, raje postane hlapec ali tovarniški delavec v mestu. Obljubil sem jim, da dobim mojstre v Ljubljani. Žalibog da jih nisem dobil. Na podlagi te prevare pišem obrtnikom in prijateljem njihovim te vrstice v premislek:

Mestni obrtniki nočejo vsled vedno večje draginje učencev iz dežele ne na stanovanje, ne na hrano, ker jih dobe kljub temu lahko iz mesta ali pa okolice. Kje pa dobodi v mestu kako podporo za vajenca iz dežele. Še vprašati si človek ne upa. In vendar bi bilo jako hvaležno in dobro delo, take vajence podpirati in za nje poskrbeti, n. pr. ustanoviti kak zavod za vaje. Potem bi tudi ne tiščali v šole nenadarni in nezmožni mladeniči, o katerih se že naprej lahko ve, da ne dosežejo svojega cilja in samo množe na pol učeni proletarijat. Pa tudi mojstri-obrtniki bi bili na boljšem. Za obrt je treba krepkih in pridnih dečkov, in te lastnosti imajo otroci z dežele gotovo v veliki meri. Na ta način bi se po deželi začeli zopet množiti dobro izučeni obrtniki, ki so poleg kmeta podlaga našega ljudstva. V mestu je tudi dovolj prilike za splošno socialno izobrazbo in tako bi dobili v njih krepkih delavcev na socialnem polju. Mnogi mladeniči bi se rešili, ker bi jim ne bilo treba po svetu med tujce s trebuhom za kruhom, tujcem množiti bogastvo, ker je dovolj kruha v domovini. In nam bi ne bilo treba ku-

povati raznih potrebščin od tujih obrtnikov, ali slabo izdelanih v tovarnah. Seveda je treba še marsikaj drugega: namesto medsebojnega zavidanja organizacije, zadrug, strojev (na elektriko), predvsem pa — reorganizacije obrtne zbornice.

X.

PROTIALKOHOLNI VESTNIK.

Država in protialkoholno vprašanje.

Dr. Krek je 16. t. m. v S. K. S. Z., Ljubljana, predaval o temi »Država in protialkoholno vprašanje«. Govornik je naglašal, da je dolžna država iz dohodkov, ki jih dobi v obliki davka na alkoholne pijače, podpirati protialkoholno gibanje, kakor to delata Rusija in Švica. Primerjal je protialkoholno delo Rusije in Švice ter izvajal, da stori ruska država v boju proti alkoholu več, kakor Švica. Naša država ne stori prav zaprav v boju proti alkoholu ničesar. Davek na žganje se bo zvišal, nujno je zato potrebno, da se nakaže del teh državnih dohodkov protialkoholni propagandi. Po debati, ki se je udeležil župnik Kalan, ki je pozival na boj proti alkoholu, se je sklenilo vložiti državnemu zboru peticijo, da podpiraj država protialkoholno propagando. Predavanja so se poleg občinstva udeležili tudi državni poslanci Demšar, Hladnik, Jaklič in deželni poslanec Piber. Živahno so pozdravili zborovalci novega šentpeterskega župnika abstinenta Petriča. O dr. Krekovem veleznimivem predavanju podamo še obširnejši izveček v našem listu.

Ugodna prilika!

Iz proste roke se proda na mirnem kraju ležeča, le 1/4 ure od sredinje mesta (in spadajoča še pod mesto) se nahajajoča novozidana

visoko pritlična hiša

z velikim vrtom in obsežnim dvoriščem na lepem solnčnem prostoru tik postaje elektr. cestne železnice. Pripravna tudi za kakoga vpokojenca. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove upravnistvo lista.

103

HIŠA

na Sela št. 28, v kateri se nahaja trgovina, se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove Jezeršek, Novi Vodmat št. 58.

137

Prirodna zdravilna grenka voda „Šternov“

zdravniško najbolj priporočena.

Brošure razpošilja uprava studenčnega podjetja v Sokolnicah pri Brnu. 3485

Hiša

z velikim skladiščem

v neposredni bližini župne cerkve na Igu se proda pod ugodnimi pogoji.

85

Povpraša naj se v hranilnici in posojilnici na Igu (župnišče).

Odda se takoj

Šelenburgova ulica 6: srednje velik

ulični lokal

s poleg ležečim prostorom za skladišče, pripravno za trgovino oziroma za obrt;

Pojasnila pri hiš. posestniku ravnotam II. nadstr. desno.

101

Zatekla se je v lovišču »Dragomelj« pri Domžalah dne 31. decembra 1911

178

psica

(brak) tirolske pasme, črne barve. Kdor jo dobi, naj isto izroči proti dobri nagradi gospodu

A. Martinc, Ljubljana, Kongresni trg št. 17.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Glavna zaloga plošč

slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 2 50 naprej.

Gramofone

od K 25.— naprej. Avtomatične gramofone, najboljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.

Igle za gramofon tisoč od K 1 80 naprej. — Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

Dobro vpeljana

stavbinska obrt

se radi smrti imetnika z vsemi potrebščinami ceno proda pod ugodnimi pogoji. — Vse podrobnosti se izvedo pri Simona Treo dedičih, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23/25.

168 (3)

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpežnosti neprekosljivi, 1 par od 7 K nap. v modernih fas. graviranje brezplačno. Najboljše so „Union“ ure

Fr. Čuden

urar in trgovec — Ljubljana, samo Prešernova ulica 1.

Novi jubilejni ce-ik

J. MODIC v Novi vasi pri Rakeku sprejme

107

učenca

poštene rodbine v prodajalno z mešanim blagom. Več pri zgornjem.

Sromeljsko vino

iz vinogradov g. majorja Fridolina Kavčiča je naprodaj 24 hl belega, 10 hl rdečega vina in 8 hl rizlinga. Pojasnila daje g. profesor Brunet v tivolskem gradu v Ljubljani in g. Tramšek, nadučitelj v Sromljah.

Proč z britvijo!

Zakonito zavarovano.

: Higienično brijenje: brez noža, brez aparata. — Treba samo namazati z milom, oprati in v 5 minut je brijenje brezhibno opravljeno. Ranjenje izključeno. — Nikake bolezni. Ne peče vas, kot po britvi. — Naš izdelek „Messer weg“ je zamameno neškodljiv, in ga stalno nadzoruje sodni kemik dr. G. B. Schöff v Berlinu. Edini oblastveno preizkušen brivski izdelek. Velika škatlja za ca. 50-kratno rabo proti vpslatvi K 3 50 ali ali po povzetju (50 v. več). Kompl. garnitura potrebščin K 1.

„Messer weg“-Vertrieb, Dunaj II. Schöllerhofgasse 5 odd. Z.

74

Številna zdrav. priznanja. 1000 priznanih pisem. V inozemstvu z velikim vspehom že 3 leta uvedeno.

Dobre

vinske sode

iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove

od 56—100 litrov

200—500

600—1000

proda po nizki ceni

Fran Cascio

vinski trgovec

Lingerjeva ulica 1. za Skofijo

Priporočila se tudi najlincejši vermouth po zelo ugodni ceni.

2784 K

Srečke

v korist Slovenski Straži

Zrebanje TURŠKIH SREČK že 1. februarja, glavni dobiček 200.000 zlatih frankov.

Mesečni obroki za eno turško srečko po K 4 75, za eno turško in še tri druge dobre srečke K 6 25. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Val. Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

97

Proda se iz proste roke pod ugodnimi pogoji deset minut od božjepotne cerkve na Brezjah oddaljeno

poseslvo mlin in žaga

z zraven spadajočim zemljiščem, na katerem se lahko redi 6 govedi in 12 do 15 prašičev. Njive vse okoli doma. Kupna cena po dogovoru. Več pove lastnik Ivan Ankerst, Brezje, pošta Radovljica, Gorenjsko.

130 2

Zadnji čas

je, da naročite

Koledar za kmetovalca

Spisal J. Legvart.

ker je le še malo iztisov v zalogi.

Naroča se pri

Ivan Bonaču v Ljubljani.

Pri desetih iztisih se eden navrže.

Domača tvrdka

Modni salon

Marija Götzl

Židovska ulica št. 8

prilporeča svojo bogato zalogo

damskih in otroških klobukov

v najnovejših oblikah

Cene brez konkurence!

3070

Domača tvrdka

Ženini in neveste!

Poročne prstane

kakor tudi drugo zlatnino prilporeča po nizki ceni

3800

Fr. Z. Zajec, Ljubljana, Stari trg 26.

Pošiljam cenike brezplačno.

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg 28

trgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se prilporeča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Nadrite in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzete zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarnice
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta števil. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa
asbest - cementni škrlj (Zenit) patent Hloch
vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za fašade, obhajilne
mize, balustrade).

Eno cerkev ali altarno sliko brez-
plačno le za povrnitev režijskih stroškov
poslika na Slovenskem umetnik, čegar delo
je pohvalno priznala c. k. osrednja komisija.
Podrobna pojasnila daje „Slovenec“ in „Bo-
goljub“ ali „Rozhledi v umeni cerkveni“,
Praga-Vinohrady, Krameriova ul. 10. Češka.

Učenec

Iz poštene hiše se sprejme pod ugod-
nimi pogoji v trgovino z mešaním bla-
gom. Kje, pove uprava „Slovenca“. 113

Ženitbena ponudba!

Vsled pomanjkanja znanja in
prevzetja dobro idoče trgovine se
želi seznaniti izobraženi mladenič z
neomadeževano gosplico, katera naj
bi imela krog 12.000 kron dote in
pravo veselje do trgovine. Le resni
dopisi s sliko naj se pošiljajo pod
geslom „Bodočnost 1912“ na
na upravništvo „Slovenca“.

Tajnost strogo zaupljiva. Dopisi s sliko se vrnejo.
129 3

Potnik Srčko

Slomškova
ulica 27
v Ljubljani

Destilacija sadnih vonjav in izdelovanje naravnih sokov

priporoča:

3707

„SADNI GROG“ izborna brezalkoholna zgoščava.
„SADNI GROG“ je prijetne vonjave, izbornega okusa.
„SADNI GROG“ je gorka zimna pijača.
„SADNI GROG“ je vir novih dohodkov za gostilne, kavarne, konsumna
društva.
„SADNI GROG“ obstoji delno iz naravnih sadnih sokov, delno iz finih
vonjav.
„SADNI GROG“ je idealna pijača za mladino in odrasle.
„SADNI GROG“ se uživa pri svatbah, rodbinskih večerih itd.
„SADNI GROG“ stane 1 kg, t. j. 25 porcij K 280, pri večjih odjemalcih
znaten popust.

Dinamo stroji, elektr. motorji.
Naprave za elektr. razsvet-
lilavo in prevajanje elektr.
sile. Električni obrati vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-
generatorji, elektr. želez-
nice in lokomotive, žerjavi
in dvigala. Obločnice in
žarnice vseh vrst. 1927

Elektrotehniška delniška družba preje Kolben in dr. Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav,
(Francis, Pelton). Točna,
cena in hitra popravila vseh
elektr. strojev od drugih tvrdk.
Vse potrebe za inštaliranje.
Odlitki iz Siemens-Martinove-
ga jekla, ameriška kujna litina
iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. Za vele- in malo obrt.

Kraljeva angleška
dvorna čajna znamka.

3565

„U. K.“ TEAS

UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON

je
najboljši
čaj sveta!

Dobiva se v vseh
boljših trgovinah s
čajem.

Berlitz-eva jezikovna šola.

Kolodvorska ulica 22
(Hotel Ilirija) Ljubljana.

(Število že zglasenih učencev v Ljubljani: 47.)

Podnik (v francoščini, angleščini in italijansko) se začne ta teden. Zato sprejema nadalje pri-
jave g. L. Dufort se jutri, četrtek dne 18. prosinca v Kolodvorski ulici
št. 22 (Hotel Ilirija) v Ljubljani od 10 ure dopoldne do 9 ure zvečer.

Zapomni naj si vsak:

1. Da učitelj, ki uči po Berlitz-evi metodi (po rojstvu Italijan, Francoz, Anglež) sme
učiti samo v enem jeziku, t. j. v svoji materinski.
2. Da sliši in govori učenec (že od prve ure dalje) samo tisti jezik, ki se ga hoče naučiti.

Prestavljanje je izključeno.

75

Ker je več skupin, prosimo interese, da bi se oglasili v zgoraj omenjenem dnevu in kraju.

Izdelki solidni.

Zmerne cene.

◆ Zaloge pohištva in tapetniškega blaga ◆

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11.

Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne,
jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane,
žimnice, modroce iz morske trave, zmednice
na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

Sprejemajo se tudi
opreme hotelov.

2924

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva

41. c. kr. državna loterija

za civilne namene v državnem zboru zastopanih kraljevstev in dežel.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje
21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek **200.000 kron** Srečkanje nepreklicno
znaša 15. februarja 1912. Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstraße 7, v loterijskih
kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd., igralni
načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

3783

Od c. kr. loterijskega ravnanstva. (Oddetek za državne loterije.)